

Başvuru Tarihi: 18.12.2023 / Kabul Tarihi: 18.07.2024 / Özgün Makale

GÜZEL SANATLAR LİSELERİ “ÇALGI EĞİTİMİ KANUN ÖĞRETİM PROGRAMI VE DERS KİTABININ” ALAN UZMANLARI VE KANUN EĞİTİMCİLERİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Özgür YAKINLAR¹
Aynur Elhan NAYİR²

ÖZ

Bu araştırmada, Güzel Sanatlar Liseleri “Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programının” alan uzmanları ve kanun eğitimcileri ile değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yürürlükte olan kanun öğretim programına yönelik incelemeler, alan uzmanları ve Güzel Sanatlar Liseleri'nde görev yapan kanun eğitimcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılarla gerçekleştirilen görüşmelerle mevcut öğretim programı içerik, hedef davranışlar, öğrenme-öğretme durumları, ölçme-değerlendirme yaklaşımı ve materyaller bakımından incelenmiştir. Değerlendirmeler sonucunda mevcut öğretim programında tespit edilen problemler arasında; başlangıç aşamasının sadece bilişsel düzeyde kazanımlardan oluşması ve bu bilişsel konulara oldukça uzun bir zaman ayrılmış olması, temel becerilerle ilgili kazanımların açık ve anlaşılır olmaması, temel becerilere yeterince zaman ayrılmadan doğrudan eser icrasına, usul eğitimine ve makam eğitimine geçilmiş olması, uygulama gerektiren mandal konusunun öğretimi için uygulamaya yönelik hiçbir kazanıma yer verilmeksizin sadece bilişsel düzeyde kazanımlarla ele alınmış olması, süsleme teknikleri ile ilgili yeterli uygulamaya yer verilmemiş olması, kazanım ifadelerinin açık ve anlaşılır olmaması ayrıca öğretim programının ünite, konu ve kazanımlarının birbirinin devamı ve tamamlayıcı niteliklere sahip olmaması gibi problemler örnek olarak gösterilebilir. Araştırmada tarama yöntemi ve görüşme yöntemi kullanılarak nicel ve nitel boyutta veriler toplanmış, elde edilen verilerin yorumlanmasında ise içerik analizi kullanılmıştır. Yapılan incelemeler sonucunda mevcut öğretim programının hedef davranışlar (kazanımlar), öğrenme-öğretme durumları ve materyaller açısından geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Mesleki müzik eğitimi, çalgı eğitimi, program geliştirme.

¹ Öğr. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi Dilek Sabancı Devlet Konservatuvarı Geleneksel Türk Müziği/TSM Anasanat Dalı
E-mail: ozguryakinlar@gmail.com
ORCID-ID: 0000-0003-1250-1526

² Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi/Müzik Eğitimi ABD
E-mail: aynur4272@hotmail.com
ORCID-ID: 0000-0002-1964-3829

Bu çalışma Prof. Dr. Aynur Elhan NAYİR danışmanlığında 05.09.2023 tarihinde tamamlanan “Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programının Değerlendirilmesi ve Taslak Öğretim Programı Önerisi” isimli doktora tezi esas alınarak hazırlanmıştır (Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, 2023).

EVALUATION OF THE "QANUN TEACHING CURRICULUM AND QANUN TEXTBOOK" USED IN FINE ARTS HIGH SCHOOLS WITH EXPERTS AND QANUN EDUCATORS³

ABSTRACT

In this research, it is aimed to evaluate the "Instrument Education Qanun Curriculum" of Fine Arts High Schools with experts and qanun educators. Examinations regarding the current qanun curriculum were carried out with the participation of experts and qanun educators working in Fine Arts High Schools. Through interviews with the participants, the current curriculum was examined in terms of content, target behaviors, learning-teaching situations and materials. Among the problems identified in the current curriculum as a result of the evaluations; The fact that the initial phase consists only of achievements at the cognitive level and a long time is devoted to these cognitive issues, the acquisitions regarding basic skills are not clear and understandable, the transition to direct work performance, usul training and maqam training without allocating enough time to basic skills is required for teaching the mandal subject that requires practice. Problems such as being addressed only with cognitive level achievements without including any practical achievements, not including sufficient practice regarding decoration techniques, not having clear and understandable achievement expressions, and the units, subjects and achievements of the curriculum not being continuous and complementary to each other can be given as examples. In the research, quantitative and qualitative data were collected using the scanning method and interview method, and content analysis was used to interpret the data obtained. As a result of the examinations, it has been concluded that the current curriculum should be developed in terms of target behaviors (attainment), learning-teaching situations and materials.

Keywords: Vocational music education, Instrumental education, curriculum development.

³ This study was prepared based on the doctoral thesis titled "Evaluation of Fine Arts High Schools Instrument Education Kanun Curriculum and Draft Curriculum Proposal", completed on 05.09.2023 under the supervision of Prof. Dr. Aynur Elhan NAYİR (Ph.D. Dissertation, Necmettin Erbakan University, Konya, Türkiye, 2023).

GİRİŞ

Mesleki müzik eğitimi, sanata belli düzeyde yetenekli bireylerin sınama, eleme, sıralama ve seçme işlemleri ile belirlenerek sanat dalının bütününe yönelik davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar. Bu eğitim, ortaöğretimden başlayarak lisans ve lisansüstü seviyelere kadar devam eder ve öğrencilere çalgı eğitimi, işitme, ses eğitimi gibi temel becerilerin kazandırılması amaçlanır (Uçan, 1997 s.32). Mesleki müzik eğitiminin orta öğretim kademesini oluşturan Güzel Sanatlar Liseleri'nde (GSL), Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan öğretim programları kullanılmaktadır. Öğretim programları; eğitim sürecinde hangi konuların öğretileceği, ne kadar zaman ayrılacağı, hangi öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılacağı, hangi materyallerin kullanılacağı ve nasıl bir ölçme-değerlendirme yapılacağı belirlenerek eğitim sürecinde öğrencilere kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerilerin aktarılması için tasarlanan bir plan ve yol haritasıdır (Demirel, 2015, s.12). Dolayısıyla verimli ve işlevsel bir eğitimin gerçekleşmesinde öğretim programları ve hedef davranışların (kazanım) öğrencilere kazandırılması için içerikte yer alan materyaller (alıştırma, uygulama, etüt, vd.) önemli bir role sahiptir. GSL kanun eğitimi için MEB bünyesinde ilk olarak 2008 yılında bir öğretim programı yayımlanmıştır (MEB, AGSL Türk ve Batı Müziği Çalgıları Dersi (Kanun) Öğretim Programı, 2008). Bu program sekiz yıl yürürlükte kalmış, daha sonra 2016 ve 2022 yıllarında içerikte bazı düzenlemelere gidilerek güncellenmiştir. 2016 yılında yayımlanan öğretim programı halen yürürlüktedir (<https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=709>). Yapılan ön incelemelerde mevcut öğretim programında bazı problemler olduğu tespit edilmiş ve bu problemlerin uzmanlar tarafından nasıl değerlendirildiğine yönelik bir araştırma yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, araştırma kapsamında GSL'lerde yürürlükte olan "Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programı" alan uzmanları ve GSL kanun eğitimcileri ile incelemeye alınarak problemlerinin tespit edilmesi amaçlanmış ve Mevcut öğretim programı içerik, hedef davranışlar, öğrenme-öğretme durumları ve materyaller bakımından incelenmiştir.

Problem Durumu

Mevcut öğretim programına yönelik yapılan ön incelemeler sonucunda GSL kanun öğretim programının ve ders kitabının kanun eğitiminin niteliklerini yeterince karşılanmadığı yönünde tespitler ortaya çıkarmış ve bu durum araştırma konusu olabilecek bir sorun olarak görülmüştür. İlk bakışta programda göze çarpan bazı problemler arasında; başlangıç

aşamasının sadece bilişsel düzeyde kazanımlardan oluşması ve bu bilişsel konulara oldukça uzun bir zaman ayrılmış olması, temel becerilerle ilgili konuların oldukça yüzeysel bir şekilde ele alınmış olması, temel becerilere yeterince zaman ayrılmadan doğrudan eser icrasına, makam eğitimine ve usul eğitimine geçilmiş olması, uygulama gerektiren mandal konusunun öğretimi için uygulamaya yönelik hiçbir kazanıma yer verilmeksizin sadece bilişsel düzeyde kazanımlarla ele alınması, süsleme teknikleri ile ilgili yeterli uygulamaya yer verilmemiş olması, bazı kazanım ifadelerinin açık ve anlaşılır olmaması ayrıca öğretim programının ünite, konu ve kazanımlarının birbirinin devamı ve tamamlayıcı niteliklere sahip olmaması gibi problemler örnek olarak gösterilebilir. Bu bağlamda mevcut GSL kanun öğretim programının alan uzmanları ve GSL kanun eğitimcilerinin katılımıyla incelemeye alınarak problemler noktalardan tespit edilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Araştırma kapsamında temel alınan problem cümlesi aşağıda belirtildiği gibidir;

"GSL Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programı" hedef davranışlar (kazanımlar), öğrenme-öğretme durumları ve materyal bakımından çalgı eğitiminin niteliklerini ne ölçüde karşılamaktadır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, GSL "Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programının" içerik, hedef davranışlar (kazanımları), öğrenme-öğretme durumları, ölçme-değerlendirme yaklaşımı ve materyaller bakımından alan uzmanları ve GSL kanun eğitimcileri ile incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın alt problemleri aşağıda belirtildiği gibidir.

Alan uzmanları ve GSL kanun eğitimcileri görüşlerine göre mevcut öğretim programında;

- 1.1. Kazanımların genel hedeflerle uyumluluğu nasıldır?
- 1.2. İçeriğin kazanımlarla uyumluluğu nasıldır?
- 1.3. Öğrenme-öğretme durumlarının; kazanımlar ve içerikle uyumluluğu nasıldır?
- 1.4. Ölçme ve değerlendirme durumlarının; kazanımlar, İçerik ve öğrenme-öğretme durumları ile uyumluluğu nasıldır?

Yöntem

GSL kanun öğretim programının alan uzmanları ve GSL kanun eğitimcileri görüşlerine göre değerlendirilmesini amaçlayan bu araştırmanın nicel boyutunda tarama yöntemi, nitel boyutunda ise görüşme yönteminden yararlanılmıştır. Tarama yöntemi, genellikle geniş bir alanda veri toplamak ve mevcut durumu anlamak için kullanılan bir araştırma yöntemidir. Bu yöntemde hedeflenen konu veya alanda yer alan birçok kaynaktan veri toplanır ve bu veriler analiz edilerek genel bir fikir elde dilmeye çalışılır (Karasar, 2009, s.77). Görüşme yöntemi, araştırmacıların belirli bir konu hakkında derinlemesine bilgi toplamak, anlamak ve açıklamak için katılımcılarla yüz yüze veya çevrimiçi olarak görüşme yaparak gerçekleştirdiği nitel bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem araştırmacının sorularını belirli bir sırayla sorması ve katılımcının cevap vermesi esasına dayanır. Görüşme yöntemi esnek bir yapıya sahiptir ve araştırmacılar görüşmeleri sırasında katılımcıların yanıtlarına göre daha farklı sorular sorabilir (Yıldırım-Şimşek, 2018, s.129). Alan uzmanları ve GSL kanun eğitimcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen nicel ve nitel verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Betimsel analiz, araştırmada toplanan verilerin sınıflandırılması ve yorumlanmasına odaklanan bir analiz yöntemidir. Bu yöntem verilerin tanımlanmasında, özetlenmesinde, niteliklerinin ve niceliklerinin belirlenmesinde kullanılır (Yıldırım-Şimşek, 2018, s.239).

Bulgular

Güzel Sanatlar Lisesi “Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programı”, görüşme yöntemi kullanılarak 6 ana başlık ekseninde, 17 soru ile incelenmiştir. Mevcut programın değerlendirilmesine yönelik oluşturulan ana başlıklar; “kanunun fiziki özellikleri, duruş-tutuş ve çevre materyallerle ilgili kazanımlar”, “mandalların tanıtımı ile ilgili kazanımlar”, “temel becerilerle ilgili kazanımlar”, “makamlarla ilişkilendirilmiş kazanımlar”, “süsleme tekniklerine yönelik kazanımlar” ve “usullerle ilişkilendirilmiş kazanımlar” şeklinde kazanım konularına göre sınıflandırılmıştır. 3 uzman ve 13 GSL kanun eğitimcisinin katılımıyla gerçekleştirilen görüşmelerde öğretim programında yer alan toplam 68 kazanım değerlendirilmiştir. Görüşmelerden elde edilen çıktılar doğrultusunda alan uzmanları ve GSL kanun eğitimcilerinin mevcut programın değerlendirilmesine yönelik görüşleri aşağıda yer almaktadır:

Kanunun yapısal özellikleri, duruş-tutuş ve çevre materyallerle ilgili kazanımların değerlendirilmesinde; bu konuların kaç kazanımla ifade edilebileceği ve kaç ders saati ayrılması gerektiği sorularına cevap aranmıştır.

Alan uzmanları ve GSL kanun eğitimcilerinin katılımıyla yapılan incelemelerde mevcut öğretim programının ünite, konu ve kazanımlarına yönelik en çok eleştiri alan bölümü başlangıç aşaması olmuştur. Tüm görüşmeciler, hiçbir psikomotor beceriye yer verilmeden ilk 7 kazanımın sadece bilişsel konulara ayrılmasının doğru olmadığı ve bu konular için 7 ders saatinin oldukça fazla olduğu görüşünde birleşmektedir. Duruş-tutuş ve yüzük-mızrap kullanımının öğretildiği ilk aşamadan hemen sonra mızrap çalışmalarının başlatılması gerektiği, nota sehпасı, ayaklık, tellerin hangi malzemeden yapıldığı ve burguların konik yapısı gibi bilişsel düzey becerilerine kısaca değinilmesinin yeterli olacağı, bu bilgilerin öğrencilere temel bir anlayış sağlayacağı ve daha fazla ayrıntının ilerleyen aşamalarda verilmesi gerektiği görüşmeciler tarafından ifade edilmiştir. Belirtilen görüşler, öğrencilerin pratik becerilerini erken aşamalarda geliştirmelerini sağlayarak müzikal yeteneklerini daha hızlı bir şekilde ilerletmelerine olanak tanıyabilir. Görüşmecilerin büyük çoğunluğu, bilişsel konuların 7 kazanımla ifade edilmesinin bir problem teşkil etmediğini ancak asıl problemin bu kazanımlara ayrılan sürenin olduğunu ifade etmişlerdir. Başlangıç aşamasında bu konuların mutlaka yer alması gerektiği fakat 7 ders boyunca bu konuların işlenmesinin çalgı eğitiminin doğasına aykırı olduğu vurgulanmıştır. Dolayısıyla eğitimciler programda belirlenen ders sürelerine uymadığını ve söz konusu bilişsel becerileri 1 ya da 2 derste işleyerek mızrap çalışmalarına geçtiğini ifade etmişlerdir.

Mandalların tanıtımı ile ilgili kazanımların değerlendirilmesinde; bu konunun kaç kazanımla ifade edilebileceği ve kaç ders saati ayrılması gerektiği sorularına cevap aranmıştır.

Mevcut öğretim programının 2. ünitesinde sadece mandalların tanıtımı yapılmıştır. Mandalların tanıtımı toplamda 7 kazanımla yapılmış olup söz konusu kazanımların tamamı bilişsel düzeydedir. Tüm görüşmeciler mandalların tanıtımı ile ilgili kazanımların sadece bilişsel düzeyde olmaması gerektiği ayrıca mandal öğretiminin uygulamalarla desteklenerek sürdürülmesi gerektiği görüşünde birleşmektedir. Mandal konusu için 7 kazanımın ve bu konu için ayrılan 8 dersin fazla olduğu, mandal tanıtımının bilişsel düzeyde kısaca yapılmasının ardından alıştırmaya ve etüt uygulamaları sürecine yayılması gerektiği görüşü vurgulanmıştır. Görüşmecilerin büyük çoğunluğu mandal sisteminin öğretiminde genel olarak geleneksel

yöntemi kullandığını belirterek mandal konusunun programda gereksiz detaylara boğulduğu ve mandal sisteminin öğretimi için 1 ya da 2 dersin yeterli olacağı görüşünde birleşmektedirler. Mandal sisteminin öğretiminde geleneksel yöntemde olduğu gibi mandalların boşluksuz ve boşluklu olarak tanıtılmasının ilk aşama için yeterli olacağı, detayların öğrencinin ilerleyişine göre eğitimci tarafından uygun görülen zamanlarda aktarılması gerektiği görüşmeciler tarafından belirtilmiştir. Söz konusu bilişsel konuların işleniş biçimi ile ilgili genel görüş, başlangıçta bu konulara uzun bir süre ayırmak yerine, 9. sınıf sürecine yayılması gerektiği yönündedir.

Temel becerilerle ilgili kazanımlar konusunda aşağıdaki sorularına cevap aranmıştır.

- Size göre temel beceriler eğitimi nasıl olmalı?
- Temel becerilerle ilgili kazanımlar açık ve anlaşılır şekilde ifade edilmiş midir?
- Temel becerilerle ilgili kazanımlar çalgı eğitiminin niteliklerine ve basamaklarına uygun mudur?
- Temel becerilerle ilgili kazanımlar sistematik bir yapıya (basitten karmaşığa, parçadan bütüne) sahip midir?
- Temel beceriler için ayrılan süre (8 saat) yeterli midir? Size göre bu bölüm için ne kadar süre ayrılmalı?

Temel beceriler eğitiminin nasıl olması gerektiği konusunda 13 görüşmeci (araştırmaya toplam 16 görüşmeci katılmıştır), öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar göz önüne alınarak bu aşamanın ortalama 1 yıllık sürece yayılması gerektiği konusunda hemfikirdir. Bazı öğrencilerin temel beceriler aşamasını kısa bir sürede tamamladığı, bazı öğrenciler için bu sürecin 1 yılı aştığı fakat genel olarak bu aşamanın ortalama 1 yılı bulduğu belirtilmiştir. Bu 1 yıllık süreçte öğrencinin çalgının fiziki özelliklerini tanımasının yanı sıra mızrap vuruşlarını kavraması, mandalları tanıması ve uygulamalı olarak kullanması, belli başlı usulleri öğrenmesi, makam dizilerini tanıması ve makam dizilerine göre mandal düzenlerini uygulaması gerektiği görüşmeciler tarafından vurgulanmıştır. Çalgı eğitiminin uzun soluklu bir süreç olduğu, bu aşamanın acele edilmeden sağlam temellere oturtulması gerektiği, başlangıç aşamasında kazanılan becerilerin ileri düzey becerilere temel oluşturması bakımından oldukça önemli olduğu ve bu sebeple temel konulara hâkim olunmadan eser icrasına geçilmemesi gerektiği görüşmeciler tarafından vurgulanan konular arasındadır. Görüşmecilerin çoğunluğu, mızrap vuruş çalışmalarının başlangıçta tek tel üzerinde yapılması

gerektiği ve bu aşama tamamlandıktan sonra diğer tellere geçmesi gerektiği görüşündedir. Bu süreçte basit yürüyüş prensipleri içeren alıştırmalar ve makamsal etütlerin kullanılmasının önemli olduğu, bunların yanı sıra başlangıç seviyesine uygun basit eserlerin veya eser bölümlerinin de kullanılabilceği önerilen görüşler arasındadır. Ayrıca başlangıç aşamasında kullanılan çalışma parçaları ya da eser notalarında sağ ve sol mızrap sembollerinin mutlaka yer alması gerektiğine dikkat çekilmiş, öğrencilerin ders dışında yaptıkları çalışmalarda bu sembollere bakarak uygun mızrap kombinasyonlarını uygulamaları ve pratik kazanmaları gerektiği görüşmeciler tarafından vurgulanmıştır.

Temel becerilerle ilgili kazanımların açık ve anlaşılır şekilde olup olmadığı konusunda görüşmecilerin tamamı, söz konusu kazanımların açık ve anlaşılır şekilde ifade edilmediği konusunda hemfikirdir. Özellikle “9.3.1.1.” numaralı kazanımda yer alan "iki farklı nota" ve “9.3.2.1.” numaralı kazanımda yer alan" dört perde üzerinde çalışmalar" ifadelerinin anlaşılmadığı belirtilmiştir. Görüşmeciler, bu tür ifadeler kullanılacaksa bahsedilen iki notanın veya dört perdenin açıkça ifade edilmesi, ya da aralık olarak belirtilmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

Temel becerilerle ilgili kazanımların çalgı eğitiminin niteliklerine ve basamaklarına uygun olup olmadığı konusunda görüşmecilerin tamamı, söz konusu kazanımları çalgı eğitiminin niteliklerine ve basamaklarına uygun bulmadığını ifade etmiştir. Bu görüşün ortaya çıkmasında en büyük etken, başlangıç aşamasının ilk 7 saatinde hiçbir psikomotor beceriye yer verilmeksizin sadece bilişsel düzeyde bilgilere odaklanması olarak gösterilmiştir. Böyle bir eğitim yaklaşımının birçok açıdan yanlış olduğu ve bilgi düzeyindeki kazanımların psikomotor becerilerle desteklenmesi gerektiği görüşmeciler tarafından belirtilmektedir. Bu sebeple mevcut öğretim programının çalgı eğitiminin nitelik ve basamaklarına uygun olmadığı görüşü ortaya çıkmıştır. Bu görüşün ortaya çıkmasında etkili olan başka değerlendirmeler de yapılmıştır. Bu değerlendirmelere örnek olarak; kazanımlardan bazılarının açık ve anlaşılır olmaması, temel beceri eğitimi için yeterli sürenin ayrılmaması, kazanımlarda ifade edilen becerilerin geliştirilmesi için ders kitabının yeterli materyale sahip olmaması, yeteri kadar alıştırma ve etüde yer verilmeden eser icrasına geçilmesi gibi konular gösterilebilir.

Temel becerilerle ilgili kazanımların sistematik bir yapıya (basitten karmaşığa, parçadan bütüne) sahip olup olmadığı konusunda görüşmecilerin tamamı, söz konusu

kazanımların sistematik bir yapıya sahip olmadığı görüşünde birleşmektedir. Görüşmeciler, temel becerilerin ifade edildiği 4 kazanımın ve bu konuya ayrılan ders süresinin yetersiz olduğunu ve bu aşamanın detaylı kazanımlara uygun süre verilerek işlenmesi gerektiğini ifade etmektedir. Ayrıca bazı kazanımların açık ve anlaşılır olmaması, mevcut programın kazanımlarında ifade edilen becerilerin uygulaması için ders kitabının yeterli materyale sahip olmaması dolayısıyla sistematik bir yapıdan bahsetmenin mümkün olmadığı belirtilen görüşler arasındadır. Bu bulgular, temel beceriler aşamasının sistematik bir yapıya sahip olmadığını ve ihtiyaç duyulan düzenlemelerin yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Eleştiri ve tavsiyeler doğrultusunda temel beceriler sürecinin daha kapsamlı bir şekilde ele alınması, kazanımların detaylandırılması, materyal ekinin zenginleştirilmesi ve bu kazanımların eğitimi için yeterli sürenin ayrılması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Temel beceriler için ayrılan sürenin yeterli olup olmadığı ve bu aşama için kaç saat ayrılması gerektiği konusunda 13 görüşmeci, temel beceriler için ayrılan 8 saatin yetersiz olduğunu ve bu aşamanın 9. sınıf sürecine yayılması gerektiğini belirtmektedir.

Süsleme teknikleriyle ilgili kazanımlar konusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- Süsleme tekniklerine yönelik kazanımları yeterli buluyor musunuz?
- Ders kitabında ya da başka kaynaklarda size göre süsleme tekniklerine yönelik yeterli sayıda ve çeşitlilikte çalışma parçası (etüt, alıştırma, vd.) mevcut mudur?

Süsleme teknikleriyle ilgili kazanımların yeterliliği konusunda tüm görüşmeciler, söz konusu kazanımların ve bu tekniklere ayrılan sürecin yetersiz olduğu görüşünde birleşmektedir. Süsleme tekniklerinin Türk müziği tavrı ve üslup özelliklerinin yansıtılmasında oldukça önemli olduğu görüşmeciler tarafından vurgulanmıştır. Süsleme tekniklerine yönelik eleştiri alan en önemli nokta, bu tekniklerin sadece söz konusu kazanımlarda ele alındığı ve gerek öğretim programında gerekse ders kitabında ilgili kazanımlar haricinde süsleme teknikleriyle ilgili hiçbir uygulamaya yer verilmemesi olmuştur. Başlangıç aşamasında süsleme tekniklerine basit uygulamalarla yer verilmesi gerektiği, buradaki amacın sadece öğrencinin bu tekniklerin sembollerini tanıması ve basit uygulamalar aracılığıyla temel düzeyde bir anlayış kazanması gerektiği, 9. sınıfta süsleme teknikleriyle ilgili edinilen temel bilgi ve becerilerin ilerleyen aşamalar için bir alt yapı oluşturacağı, süsleme teknikleriyle ilgili uygulamaların GSL eğitimi boyunca devam etmesi

gerektiği ve ders kitabında yer alan gerek çalışma parçalarında gerekse eserlerde bu tekniklerin uygulamalarına yer verilmesi gerektiği görüşmeciler tarafından ifade edilmiştir.

Görüşmeciler tarafından eleştiri alan diğer bir konu, süsleme teknikleri ile ilgili kazanımların açık ve anlaşılır olmamasıdır. Bilindiği gibi kanun icrasında farklı türlerde tremolo ve glisando uygulamaları mevcuttur. Kazanım ifadelerinde ya da kazanım açıklamalarında ise hangi glisando ya da tremolo türü olduğu belirtilmeksizin sadece “tremolo” ve “glisando” ifadeleri kullanılmıştır. Görüşmeciler bu süsleme tekniklerinin öğretimi için düzenlenecek kazanımlarda hangi tekniğin kullanılacağına açıkça belirtilmesi gerektiği görüşündedir.

Literatürde yer alan araştırmalarda süsleme tekniklerinin önemine yönelik bulgular tespit edilmiştir. Örneğin; Aslan'ın “Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerindeki Kanun Öğretimi Ders Kitaplarının İncelenmesi, Buna Dair Uzman Görüşleri ve Öneri Etüt Çalışmaları” adlı araştırmasında; ders kitaplarında yer alan süsleme teknikleri ile ilgili bilgi ve uygulamaların yeterli olmadığı, bu konuda gerekli iyileştirmelerin yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Başka bir örnek olarak Savaş'ın “Mesleki Müzik Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarlarındaki Kanun Eğitiminin İçerik ve Yöntem Bakımından İncelenmesi” adlı çalışmasında; kanun eğitim sürecinde fiske, tremolo, çarpma, oktavlı çalma gibi süsleme tekniklerinin önemini vurgulamış ve bu tekniklerinin öğrencinin enstrümandan nitelikli bir tını elde etmesinde önemli bir rol oynadığı öğretim elemanları tarafından ifade edilmiştir. Süsleme tekniklerinin incelemesini ve uygulama örneklerinin oluşturulmasını konu alan diğer bir çalışma; Toksoy'un "Kanun Eğitiminde Teknik Çalışma ve Süsleme Elemanlarını İçeren Etütler" adlı sanatta yeterlilik tezidir. Bu çalışmada; geleneksel süsleme teknikleri olan çarpma, tremolo, trill, fiske, fiskeli glisando ve mandal değiştirme teknikleri ayrıca modern teknikler olarak adlandırılan parmak kullanımı, akor-arpej tekniği, sağ el tremolosu, glisando, armonikler, bisbigliando, vibrato, portamento ve efekt niteliğindeki sesler gibi konular da ele alınmış, söz konusu tekniklerin eğitimine yönelik 60 adet "etüt" bestelenmiştir.

Ders kitabında süsleme tekniklerine yönelik yeterli çalışma parçasının (alıştırma, etüt) olup olmadığı konusunda tüm görüşmeciler, süsleme tekniklerine yönelik yeterli çalışma parçasının bulunmadığı görüşünde hemfikirdir. Ders kitabının bu konuda yetersiz olmasından dolayı yayımlanmış bazı metotlarda bulunan etütlerden ya da eserlerden faydalandığı ve literatürde bulunan uygulamalara benzer etüt ve alıştırmaların ders kitabında da bulunması gerektiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda süsleme tekniklerinin uygulaması yeterli materyal

ekinin oluşturulması ve bu tekniklerin eğitimi uzun bir sürece yayılması gerektiği görüşü ağırlık kazanmaktadır.

Makamlarla ilişkilendirilmiş kazanımlar konusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- Çalgı eğitimi dersinde makam öğretimi size göre ne ölçüde yer almalıdır? Makam eğitimi, çalgı dersinin doğrudan mı yoksa dolaylı konusu mudur?
- Özellikle 9. sınıflar göz önüne alındığında; öğrenciler makam öğretimi için hazırbulunuşluğa sahip midir?
- Eser icrasına geçmek için size göre yeterli düzeyde ön çalışma yapılmış mıdır?
- Çalışma parçalarının (etüt, alıştırma, vd.) melodik ve ritmik yapısı eserlerle uyumlu mudur?
- Öğrencilerin literatürde karşılaşacağı eser notaları göz önüne alındığında; transpoze icra eğitiminde eserlerin notasyonda transpoze edilmesini uygun buluyor musunuz? Neden?

Çalgı eğitimi dersinde makam öğretiminin ne ölçüde yer alması gerektiği konusunda 13 görüşmeci, makam eğitiminin kanun eğitiminde mutlaka yer alması gerektiği görüşünde hemfikirdir. Kanunun bir Türk müziği çalgısı olması sebebiyle Türk müziğinin teorik boyutunun da kanun eğitimine dahil edilmesi gerektiği düşüncesi, bu konuda ortak görüşe sahip görüşmecilerin ifadeleriyle ağırlık kazanmıştır. Bu bağlamda GSL'den mezun olan öğrencilerin lisans eğitiminde de Türk müziği kanun eğitimine devam etmesi göz önüne alındığında, makam eğitiminin gerekliliği ön plana çıkmaktadır. Mevcut programın ders kitabında yer alan çalışma parçalarının (alıştırma, etüt, vd.) büyük bölümünün makamsal yapı içermediği tespit edilmiştir. Görüşmeciler, bu konuya özellikle dikkat çekmiş ve öğrencilerin temel makam bilgilerine hâkim olmadığı için eser icrasına geçmekte güçlük yaşadığını ifade etmiştir. Bu sebeple başlangıç aşamasında temel mızrap vuruşlarının kavratılmasının hemen ardından basit makamlarda yazılmış etütler kullanılarak öğrencinin makam dizilerine ve mandal düzenlerine aşina olmaya başlaması gerektiği belirtilmiştir.

Başlangıçta makam eğitimine öncelikle öğrencilerin batı müziği solfej dersinden aşina olduğu “do majör” ve “la minör” tonlarıyla ilişkilendirilerek “çargâh” ve “buselik” makamlarıyla başlanması gerektiği, bu şekilde diğer alan dersleriyle de bağlantı kurularak kalıcı öğrenmelerin daha kolay gerçekleştirilebileceği görüşmeciler tarafından vurgulanan konular

arasındadır. Bu bağlamda, başlangıç seviyesinde makam eğitiminin öğrencileri zorlamayacak şekilde düzenlenmesi gerektiği, bunun için de makamsal etütler veya eserler kullanılabileceği görüşü ön plana çıkmıştır. Literatürde bu görüşü destekleyen bulgulara ulaşılmıştır. Örneğin; Savaş'ın kanun eğitiminin içerik ve yöntem bakımından incelenmesini ele aldığı araştırmasında; mandal kullanımı gerektirmediği için başlangıç aşamasında çargâh ve buselik makamlarının tercih edilmesi gerektiği, daha sonraki aşamalarda ise kürdi, rast, uşşak, bayati, hüseyini, hicaz gibi basit makamlar üzerinde çalışmalar yapılması gerektiği araştırmanın katılımcıları olan lisans düzeyi öğretim elemanları tarafından ifade edilmiştir. Toksoy'un süsleme tekniklerine yönelik çalışmasında yer alan etütlerde rast, hicaz, hüseyini, segâh gibi basit makamlar kullanılmıştır. Başka bir örnek olarak Çelebi'nin kanun eğitimini içerik ve yöntem bakımından incelediği araştırmasında, başlangıç aşamasında tercih edilmesi gereken makamların genel olarak basit makamlar olduğu tespit edilmiştir.

Bazı görüşmeciler makam eğitiminin çalgı dersinin dolaylı konusu olduğunu ve makam eğitiminin ayrıca bir teorik derste verilmesi gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca kanun eğitiminin başlangıç aşamasında daha çok teknik konulara odaklanması gerektiği ve bu süreçte öğrencilerin zihninde karmaşaya sebep olabilecek konulara yer verilmemesi gerektiği vurgulanmıştır. Makamların seyir özelliklerinin ve mandal düzenlerinin kanun eğitiminin teknik yönlerini olumsuz etkileyebileceği ve bu nedenle çalgının teknik eğitimine odaklanılarak bu gibi teorik bilgilere yer verilmeden ilerlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Teorik bilgilerin pratiğe aktarılmaması durumunda, bilişsel düzeyde kazanılan bilgilerin kalıcı olmaması ve tam öğrenmenin gerçekleşmemesi durumu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda teorik olarak verilen makam eğitiminin çalgı aracılığı ile uygulamaya dökülmesi gerektiği de kaçınılmaz bir ihtiyaçtır. Bu görüşü destekleyen görüşmeciler bu konudaki kaygılarını “makam eğitiminin, kanun eğitiminin önüne geçmesi” olarak ifade etmişlerdir.

9. sınıf öğrencilerinin makam öğretimi için hazırbulunuşluğa sahip olup olmadığı konusunda 13 görüşmeci, 9. sınıf öğrencilerinin makam eğitimi için hazır bulunuşluğa sahip olmadığını fakat basit makamlarda yazılmış alıştırma ve etütlerin temel beceri eğitimi aşamasında kullanılabileceği, böylece çalışma parçalarıyla makam dizilerine ve mandal düzenlerine aşina olan öğrencilerin bir yandan da makam eğitimi alt yapısını geliştirebileceği görüşmeciler tarafından vurgulanmıştır. Bu yaklaşımla, ilerleyen aşamalarda derinlemesine makam eğitimine geçildiğinde öğrencilerin zorlanmayacağı düşünülmektedir.

Eser icrasına geçmek için yeterli düzeyde ön çalışmanın yapılıp yapılmadığı konusunda

12 görüşmeci, yeterli düzeyde çalışmaya yer verilmediği görüşünde birleşmektedir. Eser icrasına geçilmesi için daha çok makamsal etütlere yer verilmesi gerektiği, ders kitabında yeterli düzeyde makamsal çalışmanın bulunmadığı, bu sebeple de 9. sınıfta eser icrasına geçmenin uygun olmadığı görüşmeciler tarafından vurgulanmıştır. Öne çıkan bu görüş doğrultusunda eser icrasına geçmek için gerekli teknik ve teorik bilgi birikiminin öğrenciye kazandırılması, bunun da makamsal etütlere ağırlık verilerek eğitimin sürdürülmesi gerektiği düşünülmektedir.

Çalışma parçalarının (etüt, alıştırma, vd.) melodik ve ritmik yapısının eserlerle uyumlu

olup olmadığı konusunda 14 görüşmeci, çalışma parçalarının eserlerle uyumlu olmadığı görüşünde birleşmektedir. Çalışma parçalarının çoğunun melodik yapılarının Türk müziğinin makamsal yapısıyla uyumlu olmadığı, eser icrasına uygun çalışmalar yapabilmek için makamsal etütlere ihtiyaç olduğu ve çalışma parçalarında mandal düzenlerine yeterince yer verilmeden öğrencinin eserlerde doğrudan bu konuyla karşılaştığı vurgulanan konular arasındadır. Bu bağlamda Türk müziğinin makamsal yapısına uygun etütlerin üretilerek öğrencilerin gelişimine katkı sağlanabileceği düşünülmektedir.

Transpoze icra eğitimi konusunda tüm görüşmeciler, eserlerin notasyonda transpoze

edilmesinin orta öğretim düzeyi için uygun olmadığı görüşünde birleşmektedir. Mevcut öğretim programının ders kitabında eserler notasyonda transpoze edilmiştir. Dolayısıyla bir ses uşşak makamı transpoze çalışması için eser notası rast perdesine transpoze edilerek yazılmıştır. Diğer transpoze çalışmaları için de aynı durum söz konusudur. Tüm görüşmeciler Transpoze eğitiminin orta öğretim düzeyinde geleneksel yöntemle yapılmasının daha uygun olduğunu ve bu eğitimin en erken 11. sınıfta başlatılması gerektiği belirtilmiştir. Bazı görüşmeciler notasyonda transpoze yapılmasının gerekli bir çalışma olduğunu fakat orta öğretim öğrencileri için uygun olmadığını, bu tür bir transpoze eğitimin lisans ve lisansüstü eğitimde söz konusu edilebileceğini vurgulamıştır.

Usullerle ilişkilendirilmiş kazanımlara yönelik aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- Size göre usul öğretimi çalgı eğitiminde yer almalı mıdır? Neden?
- Size göre hangi usuller kanun eğitimine dâhil edilmelidir?

- Usul eğitiminde çalışma parçaları ya da eser kullanılması konusunda ne düşünüyorsunuz?

Usul eğitiminin çalgı eğitiminde ne ölçüde yer alması gerektiği konusunda 14 görüşmeci, Türk müziği formlarının usul kalıplarına göre bestelenmesinden dolayı usullerin de kanun eğitiminde yer alması gerektiği görüşünde birleşmektedir. Ancak usul eğitiminin kanun dersinde geleneksel yöntemde olduğu gibi dizlere vurularak yapılmasının gereksiz olduğu, detaylı usul eğitiminin ayrıca bir teorik derste verilmesi gerektiği, kanun eğitiminde detaya girilmeden sadece usul kalıplarının öğretilmesinin yeterli olacağı görüşü vurgulanmıştır.

Hangi usullerin kanun eğitimine dâhil edilmesi gerektiği konusunda 14 görüşmeci, başlangıç aşamasında öncelikle 2, 3 ve 4 zamanlı usullerin alıştırmaya ve etütlerle öğretilmesi ve bu usuller kavratıldıktan sonra aksak usullere geçilmesi gerektiği ayrıca saz eserlerinde kullanılan usullerin GSL kanun eğitiminde yer alması gerektiği öne çıkan görüşler arasındadır. Bazı görüşmeciler usul eğitiminde öğrencilerin aşına olduğu şarkı, türkü gibi basit eserlerin kullanılmasının usul öğretimini kolaylaştırdığını, böylece öğrencinin sürece daha iyi adapte olduğunu vurgulamaktadır.

Literatürde ulaşılan sonuçlar, alan uzmanları ve GSL kanun eğitimcileri görüşleri ile benzerlik göstermektedir. Örneğin Savaş'ın "Mesleki Müzik Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarlarındaki Kanun Eğitiminin İçerik ve Yöntem Bakımından İncelenmesi" adlı çalışmasında; başlangıçta nim sofyan, semâî ve sofyan usullerinin, ilerleyen aşamalarda ise Türk aksağı, devri hindi, aksak ve aksak semâî usullerinin kullanılması gerektiği ifade edilmiş ayrıca usul seçiminde saz semaisi formunun dördüncü hanelerinde kullanılan usullerin dikkate alınması gerektiği araştırmanın bulguları arasındadır.**Usul eğitiminde çalışma parçaları ya da eser kullanılması konusunda** hem çalışma parçalarının hem de eserlerin kullanılması gerektiği ağırlıklı olarak ortaya çıkan görüştür. Başlangıçta usul eğitiminin basit çalışma parçalarıyla, daha sonra eserlerle sürdürülmesi gerektiği ayrıca öğrencinin bildiği ya da aşına olduğu eserlerle usullerin daha kolay anlaşıldığı ve kalıcı öğrenmelerin elde edilebildiği görüşmeciler tarafından vurgulanmıştır.

Mevcut öğretim programının geneline yönelik aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

- Size göre üniteler ve kazanımlar birbirinin devamı ve tamamlayıcı (bitişik) niteliklere sahip midir?

- “Metronom” kullanımına sadece 11. ve 12. sınıflarda 2 kazanımla yer verilmiştir. Bu konu hakkındaki görüşleriniz nelerdir? (Metronomu hangi aşamalarda kullanıyorsunuz?)

Ünite ve kazanımların birbirinin devamı ve tamamlayıcı (bitişik) niteliklere sahip olup olmadığı konusunda görüşmecilerin tamamı, mevcut öğretim programının söz konusu niteliklere sahip olmadığı görüşünde hemfikirdir. Başlangıçta uzun bir süre psikomotor beceriye yer verilmeden ağırlıklı olarak bilişsel konulara yer verilmesinin ve oldukça kısa bir temel beceri eğitiminin ardından eser icrasına geçilmesinin uygun olmadığı vurgulanan konular arasındadır. Ayrıca süsleme tekniklerinin sadece ilgili kazanımlarda ele alındığı ve programın ilerleyen bölümlerinde söz konusu edilmediği belirtilmiştir. Bu sebeple ünite ve kazanımların birbirinin devamı ve tamamlayıcı (bitişik) niteliklere sahip olmadığı görüşü öne çıkmıştır.

Metronomun gerekliliği konusunda tüm görüşmeciler, metronom kullanımının çok önemli olduğu ve başlangıç aşamasından itibaren çalgı eğitiminde yer alması gerektiği görüşünde birleşmektedir.

Ölçme ve değerlendirme aşamasında ne tür araçların kullanıldığı konusunda GSL kanun eğitimcilerinin tamamı performans değerlendirmesi yöntemini kullandıklarını, bazı eğitimcilerin ise performans değerlendirmesinin yanı sıra araştırma ve proje ödevi yöntemlerini kullandıklarını ifade etmişlerdir. Mevcut öğretim programının “Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımı” bölümünde dereceli puanlama anahtarı, derecelendirme ölçekleri şeklinde tasarlanmış gözlem formları, öz değerlendirme formları, akran değerlendirme formları, bireysel ya da grup çalışması şeklinde tasarlanmış proje ve performans çalışmaları gibi ölçme araçlarının kullanılması önerilmiştir. Fakat GSL kanun eğitimcilerinin mevcut programda önerilen ölçme araçlarının büyük bölümünü kullanmadıkları tespit edilmiştir.

Sonuç

- Mevcut GSL kanun öğretim programının ünite, konu ve kazanımlarının birbirini tamamlayıcı nitelikte olmadığı, programının hedef davranışlar (kazanımlar), öğrenme-öğretme durumları ve materyaller açısından geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

- Kanun eğitimi başlangıç düzeyinde bilişsel becerilere ek olarak psikomotor

becerilere de odaklanılması dolayısıyla derslerin ilk aşamalarında bilişsel konulara kısaca değinilmesinin ardından mızrap vuruş çalışmalarına geçilmesi gerektiği,

- Mandal sistemi tanıtımının sadece bilişsel düzeyde kalmaması, öğrencilerin bu bilgileri uygulamalarla pekiştirmeleri ve pratikte mandalların nasıl kullanacağını kavraması gerektiği,

- Temel beceriler aşamasının öğrencilerin bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak ortalama 1 yıllık bir sürece yayılması gerektiği,

- Başlangıç aşamasında metronom kullanımına önem verilmesi gerektiği,

- Mesleki kanun eğitiminin Türk müziği odaklı olması sebebiyle temel beceriler aşamasında makam eğitimine yer verilmesi gerektiği, temel düzeyde sağlanacak bir makam eğitimi ile öğrencilerin makam dizilerini ve makamlara ait mandal düzenlerini kavramaları gerektiği,

- Başlangıç aşamasında makam eğitiminin, makamsal çalışma parçalarıyla (alıştırma, etüt, vd.) ele alınması gerektiği,

- Eser icrasına geçmek için öğrencinin mızrap kombinasyonlarını ve süsleme tekniklerini temel düzeyde kavraması gerektiği,

- Başlangıç aşaması kanun eğitiminde öncelikle 2, 3 ve 4 zamanlı usullere, ilerleyen aşamalarda ise aksak usullere yer verilmesi gerektiği,

- Öğrencilerin gelişimini değerlendirmek amacıyla eğitimcilerin çeşitli ölçme araçlarını eğitim sürecine dahil ederek hedeflere ne ölçüde ulaşıldığı konusunda verilere ulaşması ve öğrencide tespit edilen zayıf yönlerin geliştirilmesi için eğitim sürecini planlaması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Öneriler

- Eğitimciler, kanun eğitiminin başlangıç düzeyinde öğrencilerin bilişsel ve psikomotor becerilerine odaklanmalıdır. Öğrencilere hem çalgıyla ilgili bilişsel bilgileri hem de psikomotor becerileri aktarırken etkileşimli yöntemler kullanılmalı ve öğrencilerin aktif katılımını teşvik etmelidir.

- Mandal sistemi tanıtımı ve kullanımı konusunda eğitimciler, öğrencilere teorik bilgilerin yanı sıra pratik uygulamalar da sunmalıdır. Bu süreçte eğitimciler göstererek yaptırma yöntemi ile öğrencilere rehberlik ederek mandal uygulamalarının pratiğe dökülmesini sağlamalıdır.
- Eğitimciler öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurmalı ve temel beceriler aşaması esnek bir şekilde yönetilmelidir. Bu aşamada öğrencilerin gelişim süreçleri takip edilerek öncelikli ihtiyaçlar doğrultusunda hareket edilmelidir.
- Eğitimcilerin başlangıç aşamasında metronom kullanımına önem vermesi gerekir. Metronom, öğrencilerin ritmik uyumlarını geliştirmelerine ve zamanlama becerisi kazanmalarına yardımcı olan bir araçtır. Derslerde düzenli olarak metronom kullanılması, öğrencilerin uygulamaları belirli bir tempoya uyarak yapmalarını destekler ve böylece öğrenciler uygulamalarını daha tutarlı ve profesyonel bir zemine oturtabilir.
- Görüşmelerden elde edilen verilere göre başlangıç seviyesinde makam eğitiminin öğrencileri zorlamayacak şekilde düzenlenmesi gerektiği, makam öğretiminde öğrenciyi detaylara boğmak yerine basit şekilde makam dizileri tanıtılarak sürdürülmesi gerektiği, bunun için de makamsal etütler veya öğrencilerin düzeyine uygun basit eserler kullanılması gerektiği görüşü öne çıkmıştır. Bu bağlamda eğitimciler, makam eğitimi konusunda teorik detaylardan ziyade pratik uygulamalara ağırlık vermeli, makamsal çalışma parçaları (alıştırma, etüt, vd.) ile makam dizilerinin ve makamlara ait mandal düzenlerinin tanıtımına yer vererek pratiğe dökülmesini sağlamalıdır.
- Mevcut öğretim programında süsleme tekniklerine oldukça az yer verilmesi ve bu konuda yeterli düzeyde çalışma parçasının yer almaması sebebiyle başlangıç aşaması kanun eğitiminde süsleme tekniklerine önem verilmesi gerektiği konusu ön plana çıkmaktadır. Çünkü bu teknikler Türk müziği üslup özelliklerinin yansıtılmasında önemli bir role sahiptir. Süsleme teknikleri eğitimi sürecinde daha çok çalışma parçası (alıştırma, etüt, vb.) yer almalı ve bu tekniklerin uygulamasına yönelik temel bir anlayış geliştirilmesi sağlanmalıdır.
- Mevcut öğretim programında yeterli çeşitlilikte ölçme araçlarına yer verildiği görülmüş ancak GSL kanun eğitimcilerinin bu ölçme araçlarından yalnızca birkaçını kullandıkları tespit edilmiştir. Ölçme ve değerlendirme süreci, öğrencilerin bilgi ve becerilerini değerlendirerek güçlü ve zayıf yönlerini tespit etmek ve ortaya çıkan ihtiyaçlar

ekseninde eğitim sürecini planlamak için önemli veriler sağlar. Bu bağlamda öğrencilerin gelişimini değerlendirmek amacıyla eğitimcilerin mevcut öğretim programında yer alan çeşitli ölçme araçlarını eğitim sürecine dahil ederek hedeflere ne ölçüde ulaşıldığı konusunda verilere ulaşması ve öğrencide tespit edilen zayıf yönlerin geliştirilmesi için eğitim sürecini planlaması gerekir.

KAYNAKLAR

Aslan, D. (2021). *Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerindeki Kanun Öğretimi Ders Kitaplarının İncelenmesi, Buna Dair Uzman Görüşleri ve Öneri Etüt Çalışmaları*. Sakarya. : Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çelebi, M. (2021). *Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Kanun Eğitimi Dersinin İçerik ve Yönteminin Öğretim Elemanı Görüşleri Alınarak İncelenmesi*, Konya.: Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Demirel, Ö. (2015). *Öğretim İlke ve Yöntemleri Öğretme Sanatı*. Ankara. : Pegem Akademi.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara. : Nobel Yayın Dağıtım TİC. LTD. ŞTİ.

MEB, (2008). *Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Türk ve Batı Müziği Çalgıları Dersi (Kanun) Öğretim Programı (9, 10, 11 ve 12. Sınıflar)*, Ankara. : Devlet Kitapları Müdürlüğü.

MEB, (2018). *Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programı 9, 10, 11, 12*. Ankara. : Devlet Kitapları Müdürlüğü.

MEB, (2022). *Çalgı Eğitimi Kanun Öğretim Programı 9, 10, 11, 12* Ankara. : Devlet Kitapları Müdürlüğü.

Savaş, K. (2016). *Mesleki Müzik Eğitimi Veren Devlet Konservatuvarlarındaki Kanun Eğitiminin İçerik ve Yöntem Bakımından İncelenmesi*. Afyonkarahisar. : Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Toksoy, A. (2006). *Kanun Eğitiminde Teknik Çalışma ve Süsleme Elemanlarını İçeren Etütler*. İstanbul. : İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Uçan, A. (1997). *İnsan ve M¼zik, İnsan ve Sanat Eğitimi*. Ankara. : M¼zik Ansiklopedisi Yayınları Kurtuluř Matbaası.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara. : Seçkin Yayıncılık San. ve Tic. A.ř.

DİJİTAL KAYNAKLAR

<https://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=709>